

Lakeuden EKO vuosikertomus ja tilinpäätös 2022

Lakeuden EKO
toimii alueen
jätehuolto-
viranomaisena ja
kehittää alueen
jätehuoltoa.

12.10.2023

LIMINKA MUHOS TYRNÄVÄ UTAJÄRVI

TOIMINTAKERTOMUS

Vuonna 2022 Lakeuden EKO -lautakunta kokoontui neljä (4) kertaa. Lakeuden EKO:n jätehuollon kehittämistä sekä käytännön viranomaistyötä tekee yksi henkilö. Ympäristösuunnittelijana aloitti 26.9.2022 Tanja Sarkkinen Pihla Hasanin siirtyessä toisiin tehtäviin. Ympäristösuunnittelijan viransijaiseksi nimettiin toukokuussa 2022 tarkastusrakennusmestari Markus Vappula.

Jätehuoltoviranomaiselle osoitetut hakemukset ja ilmoitukset sekä viranomaisen päätökset tehtiin Facta jätehuolto -sovelluksessa. Kompostointi-ilmoituksia käsiteltiin ennätysmäärä, 249 kpl ja päätöksiä jätehuoltomääräyksistä poikkeamiseen tehtiin 16 kpl. Kompostointi-ilmoituksia jätettiin paljon juuri ennen vuodenvaihdetta. Kasvu edelliseen vuoteen (2021) oli kompostointi-ilmoitusten osalta 293 % ja päätösten osalta 266 %.

Loppuvuodesta Factan jätteenkuljetusrekisterin käytön esteenä olevat ongelmat alkoivat ratketa. Näillä näkymin jätteenkuljetusrekisteriä pystytään käyttämään vuoden 2023 aikana jätteenkuljetukseen liittymättömien kiinteistöjen seurantaan.

Jätelainsäädännön uudistumisen myötä jätehuoltomääräysten uudistamistyö aloitettiin kesällä 2022. Jätehuoltomääräysten luonnos hyväksyttiin EKO lautakunnan kokouksessa marraskuussa. Uudet jätehuoltomääräykset astuvat voimaan vuoden 2023 puolella.

Tiedottamiseen hyödynnettiin sosiaalista mediaa, EKO:n ja kuntien nettisivuja sekä paikallislehtiä. Vuonna 2022 media huomioi Lakeuden EKO:n alueen toimintaa, mm. painetuissa lehdistä julkaistiin 5 uutista. Kuntaliitteissä (Limingassa ja Tyrnävällä) EKO julkaisi 4 kertaa. Kaikille jaettava EKOposti lähetettiin ja Utajärven kunnan mökkitiedote jaettiin toukokuussa. Toukokuussa järjestettiin myös Limingan ekokorttelissa kierrätystapahtuma yhteistyössä alueen yritysten kanssa.

Jätelainsäädännön uudistuminen ja sen vaikutukset olivat useiden koulutusten pääaiheina. Ympäristösuunnittelija osallistui vuoden 2022 aikana Jätehuollon ajankohtaispäiville (web), KIVO Kiertotalouspäiville (web), IFAT-messuille sekä Jätelautakuntien neuvottelupäiville.

Kunnat jatkoivat pakkausmuovin täydentävää keräystä. Täydentävän pakkausmuovin määrä laski edellisvuodesta. Kilpailutuksen myötä pakkausmuovikontteja tyhjentävä toimija muuttui ja siten ehkä myös jätemäärän laskentatapa. RINKI-ekopisteiden muovinkeräysmäärät kuitenkin nousivat edellisvuodesta.

Polttokelpoisen jätteen määrä laski edellisvuodesta Lakeuden EKO:n alueella. Jätteen määrän vähenemiseen pyritään, mutta samalla polttokelpoisen jätteen määrän väheneminen heikentää EKO:n tulopohjaa. Lakeuden EKO teetti loppuvuodesta 2022 Sitowise Oy:llä selvitystyön Lakeuden EKO:n tulopohjan muuttamisesta. Selvitystyön tuloksia käytetään tulevana vuosina päätöksenteossa, kun mietitään keinoja EKO:n tulopohjan vakauttamiseen.

Jätehuollon operatiivisten palveluiden tuottaja Kempeleen Jätekuljetus Ky operoi kuntien jäte- ja lajitteluasemia. Utajärven jäteasema muutti keväällä. Uusi sijainti Mustikkakankaalla on lähellä aiempaa sijaintia. Utajärven jäteasemalle opastamisessa oli haasteita Mustikkakankaan rakentamisen ja uusien tiejärjestelyiden vuoksi.

Utajärven vaarallisen jätteen kiertävät keräykset toteutettiin touko- ja syyskuussa. Kunnat täydensivät jäteasemien aukioloaikoja keväällä ja syksyllä. Limingan lajittelukeskuksen polttokelpoisen jätteen käsittelylinjasto aloitti toiminnan loppuvuodesta.

LIMINKA MUHOS TYRNÄVÄ UTAJÄRVI

JÄTTEET JA KIERRÄTYS

Kempeleen Jätekuljetus Ky on vastaanottanut kunnan vastuulla olevan yhdyskuntajätteen, poissulkien sako- ja lieteaivojen lietteet, Lakeuden EKO:n alueelta sopimukseen perustuen. Operoija on toimittanut vastaanotetun polttokelpoisen jätteen ja biojätteen määräraportit kolmen kuukauden välein.

Jätehuoltoviranomainen seuraa kiinteistöittäisen jätteenkeräyksen tietoja jätteenkuljetusrekisterissä. Tiedot perustuvat alueen jätekuljetusyrityksien toimittamiin kiinteistökohtaisiin keräystietoihin.

Polttokelpoinen jäte ja biojäte

Polttokelpoinen jäte ja biojäte on vastaanotettu Limingan Ekokorttelissa (Ratahaka 8b). Jätteet toimitettiin eteenpäin 100 %:sti. Kaikki polttokelpoinen jäte on toimitettu Oulun Energialle. Jätteet on hyödynnetty energiana.

Polttokelpoisen jätteen määrä laski alhaisemmaksi kuin koskaan Lakeuden EKO:n toiminta-aikana.

Biojäte toimitettiin Gasum Oy:lle Ruskon laitokseen, jossa biojätteestä valmistetaan kaasua ja kierrätyslannoitteita. Erilliskerätyn biojätteen määrä laski 11,6 %, mutta pitemmällä aikavälillä tarkasteltuna erilliskerätyn biojätteen määrä on kuitenkin nousujohteinen.

Ilmoituksia biojätteen omatoimisesta käsittelystä (kompostoiminen) hyväksyttiin 239 kpl. Yleisin kompostorin koko on 200-300 litraa. Suurin osa kompostoi ympäri vuoden.

Jäteasemien ja lajitteluaseman vastaanottamat jätelajit

Asemilla on vastaanotettu sekalaista jätettä (huonekalut, patjat, isot muoviesineet jne.), remontti- ja rakennusjätettä (eristeet, seinämateriaalit jne.), käsiteltyä (maalattu, lakattu, pinnoitettu) ja puhdasta puuta. Jätteet on esilajiteltu, seulottu ja kierrätykseen kelpaava materiaali on otettu erilleen ja toimitettu edelleen hyödynnettäväksi. Uusiomateriaaliksi kelpaamattomasta jätteestä on tehty energiajätettä (REF), joka hyödynnettiin energiana. Puhdas puu haketetaan erikseen ja hyödynnetään biopolttolaitoksessa. Betoni, tiilet ja laatat murskataan ja ne hyödynnetään maarakentamisessa 100 %:sti. Rakennus- ja remontti- ja ison sekalaisen jätteen määrä nousi 27,6 %, kun taas puujätteen määrä pysyi lähes samana. Yhteensä näitä jätteitä tuotiin vastaanottopisteisiin 637 tonnia.

Vaaralliset jätteet (maalit, öljyt, liuottimet jne.) toimitettiin Fortum Oy:lle Riihimäen vaarallisten jätteiden käsittelylaitokselle. Öljyt kierrätetään mm. voiteluöljyiksi ja teollisuuden polttoaineiksi. SER (sähkö- ja elektroniikka romu) toimitettiin SERTY:n (SER-tuottajayhteisö) Oulun terminaaliin. SER-romusta erotellaan metallit, lasit ja muovit jotka kierrätetään uusiomateriaaleiksi. SER:n materiaaleiksi kelpaamattomat jakeet hyödynnettiin energiana. Akkujen sisältämät metallit kierrätetään uudelleen. Kyllästetty puu toimitettiin luvanvaraisiin vastaanottolaitoksiin, joilla on lupa vastaanottaa ja käsitellä kyllästettyä puuta. Laitoksissa kyllästetty puujäte hyödynnetään energiana. Vaarallisten jätteiden määrä väheni 29 % edellisestä vuodesta, ollen noin 78 tonnia.

Hyötyjätteet; lasipakkaukset, kartonki/pahvi, paperi, pakkausmuovi ja metalli on toimitettu tuottajayhteisön terminaaleihin, joista jätteet menevät uusioraaka-aineiksi. Osa keräyspaperista on mennyt selluvillan raaka-aineeksi.

Haravointijäte kompostoidaan ja käytetään uudestaan maanparannukseen. Risut ja oksat haketetaan/murskataan ja hyödynnetään lämmitysenergiana Oulun alueella. Risu- ja puutarhajätteen määrä yli puolittui aikaisemmasta vuodesta, ollen 485 t.

LIMINKA MUHOS TYRNÄVÄ UTAJÄRVI

JÄTTEET JA KIERRÄTYS

Kiertävä keräys Utajärven kylätaajamissa

Operoija kerää kaksi kertaa vuodessa (touko- ja syyskuussa) vaarallisen jätteen (sis. SER) ja hyötyjätteet: paperi, kartonki/pahvi, lasi, pakkausmetalli (ja isot metalliesineet) ja pakkausmuovi. Keräyksen saldo oli 4,32 tonnia jätettä, joka oli 9 % suurempi kuin aikaisemmin. Myös eri jätelajien määrissä oli muutoksia.

Lääkejätteiden keräys apteekeista

Operoija kerää lääkejätteet noin kolmen viikon välein alueen apteekeista. Lääkejäte toimitetaan Fortum Oy:lle Riihimäelle vaarallisen jätteen polttolaitokselle. Vastaanotetun lääkejätteen määrä jatkoi edellisvuoden tasoa ollen 2,2 tonnia.

Suomen pakkauskierrätys RINKI Oy -ekopisteet

Lakeuden EKO:n alueella on yhteensä 16 RINKI ekopistettä, joissa kerätään pakkauslasia (16 pisteessä), kartonki/pahvia (15 pisteessä), pakkausmuovia (3 pisteessä), paperia (15 pisteessä) ja pakkaus/pienmetallia (16 pisteessä). RINKI Oy toimittaa vuosittain Lakeuden EKO:n alueelta kerättyjen jätelajien määrän.

Kunta	Kartonkipakkaukset	Lasipakkaukset	Metalli	Muovipakkaukset	Kaikki yhteensä
Liminka	106,58	22,05	13,57	39,49	181,69
Muhos	75,19	19,05	18,16	30,10	142,50
Tyrnävä	52,30	11,84	9,38	23,10	96,62
Utajärvi	20,63	4,22	5,86		30,71
	254,70	57,16	46,97	92,68	451,51

RINKI ekopisteiden kartonki-, muovi- ja lasipakkausten keräysmäärät kasvoivat hieman (3-6 %) vuodesta 2021. Ainoastaan metallin määrä laski (-22 %).

Kuntien täydentävä pakkausmuovin keräys

Viisi keräyspistettä on RINKI ekopisteiden yhteydessä ja yksi noin 200 m etäisyydellä. Täydentävän pakkausmuovin keräyksen operaattori vaihtui kesken vuoden ja samalla myös kerätyn muovijätteen laskentatapa. Tämän vuoksi vuoden 2022 tonnimäärät eivät ole verrannollisia vuoden 2021 määriin. Vuonna 2022 täydentävän pakkausmuovin keräyksessä kerättiin yhteensä noin 40 tonnia pakkausmuovia.

Kun lasketaan mukaan kaikki keräyspisteet (jäteasemat, kiertävä keräys, täydentävä pakkausmuovin keräys ja RINKI) pakkausmuovia kerättiin huimat 490 tonnia. Ainoastaan suoraan kiinteistöistä kerätyt hyötyjätteet eivät ole mukana tilastoissa. KIITOS KUN LAJITTELET!

Hyötyjätteet toimitetaan tuottajayhteisön määräämiin terminaaleihin. Kaikki erilliskerätty hyötyjäte toimitetaan hyödynnettäväksi, mutta mukana olevan rejektin (virheellinen lajittelu/laatu ei kelpaa lajitteluun) vuoksi, ei kierrätystä voida tehdä 100 %:sti. Rejekti hyödynnetään jätteenpolttolaitoksissa energiana.

Yhdyskuntalietteet ja sakat

Jätehuoltoviranomainen seuraa umpi- ja sakokaivolietteiden ja sakkojen määriä jätteenkuljetusrekisterissä. Tiedot lietteiden määrästä on saatu vain neljältä yritykseltä, yht: 3500 m³.

Yhdyskuntalietteiden ja sakkojen omatoimisesta käsittelystä ei ilmoitettu jätehuoltoviranomaiselle.

Jätevedenpuhdistamolle toimitetut lietteet puhdistetaan ja palautetaan takaisin luontoon. Jäljelle jäänyt kiinteä osa käsitellään maanparannukseen, kompostoidaan viherrakentamiseen kelpaavaksi mullaksi tai toimitetaan mädätettäväksi.

LIMINKA MUHOS TYRNÄVÄ UTAJÄRVI

TILINPÄÄTÖS

Lakeuden EKO:n talousarvio koostuu toiminnan kulujen kattamisesta. Lakeuden EKolla ei ole rahoitustuottoja tai -kuluja, eikä vastattavaa omaisuutta.

Lakeuden EKO:n 1. toimintavuoden (2018) kustannukset kirjautuivat v. 2022 tilinpäätökseen, koska oikeusprosessi Kiertokaarelle lähetetystä laskusta (vuoden 2018 viranomaistoiminnan kuluista) päättyi.

Tilinpäätökseen kirjautuvat 1. toimintavuoden kustannukset (korko- ja oikeudenkäyntikuluineen) olivat -65 108,16 €.

Vuonna 2022 kuntien maksusuudeksi oli budjetoitu 10 000 €. Maksusuudeksi eli tilikauden alijäämäksi tuli (ilman Kiertokaariaasiaa) -17 285,53 €

Lakeuden EKO teetti selvitystyön tulopohjan muuttamisesta ohi talousarvion (7700 e), mikä johti budjetin ylittymiseen.

Yhteensä Lakeuden EKO:n tilinpäätös 2022 oli alijäämäinen -82 393,69€.

LAKEUDEN EKON TILINPÄÄTÖS 2022		
TUOTOT		
Jättemaksut		70 152,60 €
Kuntien osuus v. 2021		1 072,57 €
Kuntien osuus v. 2022 (veloitus toteutuneelta osin)		10 000,00 €
YHTEENSÄ		81 225,17 €
TOIMINTAKULUT		
HENKILÖSTÖKULUT		
palkat, sivukulut ja palkkiot	yht.	-61 711,70 €
PALVELUIDEN OSTOT		
it- palvelut, tiedotus ja asiantuntijapalvelut	yht.	-22 165,73 €
AINEET, TAVARAT JA TARVIKKEET		
toimistotarvikkeet, kalusto, suojavaatteet jne.	yht.	-740,36 €
VUOKRAT		
koneet, laitteet ja toimisto	yht.	-3 247,01 €
MUUT TOIMINTAKULUT		
	yht.	-645,90 €
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ		
		-88 510,70 €
PERUSTAMISKUSTANNUKSET V. 2018 Henkilöstökulut, tarvikkeet, vuokrat, korko- ja oikeudenkäyntikulut		
	yht.	-65 108,16 €
KULUT YHTEENSÄ yht		
		-153 618,86 €
BUDJETTI		
		-85 000,00 €
TILIKAUDEN TULOS		
	ALIJÄÄMÄ	-72 393,69 €
KUNNILTA VELOITETTAVA OSUUS tilikauden alijäämä		
		-17 285,53 €
KUNNILTA VELOITETTAVA OSUUS perustamiskulut		
		-65 108,16 €
KUNNILTA VELOITETTAVA OSUUS yhteensä		
		-82 393,69 €

Limingassa Pohjois-Pohjanmaan ahkerimmat muovipakkausten lajittelijat

Pohjois-Pohjanmaan ahkerimmat muovipakkausten lajittelijat löytyvät Limingasta. Vuonna 2022 Limingan Rinki-ekopisteillä lajiteltiin muovipakkauksia yhteensä 3,86 kiloa asukasta kohden, kerrotaan Ringin lehdistötiedotteessa.

”Lakeuden EKO on tehnyt vuosia töitä kierrätysasteen nostamiseksi alueellaan. Tiedottamiseen on panostettu ja lajittelemiseen kannustettu. Hienoa, että työ kantaa hedelmää Limingan napatessa kärkipaikan muovipakkausten kierrättäjänä”, iloitsee Lakeuden EKO:n palvelupäällikkö Tanja Sarkkinen.

Vuonna 2022 täydentävän pakkausmuovin keräysastioiden tyhjennysmääriä jouduttiin lisäämään, joka myös kertoo Lakeuden EKO:n alueen asukkaiden ahkerasta muovinkierrätyksestä. Hienoa!

Rinki lisäsi muovipakkausten keräyspisteitä ja nyt muovipakkauksia voi kierrättää K-Supermarket Liminganportin, S-market Limingan, Sale Tupoksen, S-market Tyrnävän, Sale Temmeksen, Rovon kylän, ABC Muhoksen, Halpa-Halli Muhoksen, Sale Jokirinteen, K-Market Meiramin sekä Sale Utajärven Rinki-ekopisteillä.

LIMINKA MUHOS TYRNÄVÄ UTAJÄRVI